

V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 2008-2009

23 maart 2009

VOORSTEL

– van de heren **Paul Delva** en **Sven Gatz** en mevrouw **Elke Roex** –

**tot wijziging van het Reglement van het Vlaams Parlement,
wat de vermelding van gemeenschaps- en gewestaangelegenheden betreft**

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Artikel 50 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen bepaalt dat de leden verkozen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in het Vlaams Parlement niet deelnemen aan de stemmingen over de aangelegenheden die tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest behoren.

Volgens artikel 19, §1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen vermelden de decreten of zij aangelegenheden regelen bedoeld in artikel 59bis van de Grondwet of in artikel 107quater van de Grondwet. Een aangelegenheid regelen betekent normen uitvaardigen, rechten en verplichtingen vaststellen. Aan die verplichting wordt uitvoering gegeven door één van de volgende vermeldingen in artikel 1 van de decreten: “Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid”. Of “Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid”. Of “Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid”.

De ‘ratio legis’ van die vermelding is dubbel: enerzijds vaststellen welk (territoriaal) toepassingsgebied het decreet heeft en anderzijds verduidelijken welke leden van het Vlaams Parlement in plenaire vergadering het decreet moeten goedkeuren: bij gemeenschapsaangelegenheden kunnen alle 124 leden van het Vlaams Parlement over het voorstel of ontwerp van decreet stemmen; bij gewestaangelegenheden enkel de leden die verkozen zijn in een kieskring van het Vlaamse Gewest. Met toepassing van artikel 50, eerste lid, van die bijzondere wet stemmen de leden verkozen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest dan niet over gewestaangelegenheden.

Artikel 50, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 kan worden beschouwd als een uiting van het vertegenwoordigingsbeginsel, volgens hetwelk een parlementaire assemblee samengesteld is uit de vertegenwoordigers van de bevolking die het beleid van de assemblee moeten ondergaan. Vanuit democratisch oogpunt kan dan niet worden verantwoord dat de Brusselse leden in het Vlaams Parlement meestemmen over bijvoorbeeld een gewestbelasting, terwijl alleen de bewoners van het Vlaamse Gewest die gewestbelasting zullen moeten betalen.

Artikel 50, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 strekt zich uit tot alle beslissingen van het Vlaams Parlement inzake regelgevingsprocedures

met rechtstreekse of onrechtstreekse gevolgen voor de rechten en plichten van de rechtsonderhorigen van het Vlaamse Gewest: in die gevallen mogen de zes Brusselse leden niet meestemmen. Het betreft in de eerste plaats de voorstellen en ontwerpen van decreet, maar eveneens:

- a) de goedkeuring van verdragen in gewestelijke aangelegenheden¹ (een louter theoretische mogelijkheid);
- b) de resoluties of met redenen omklede moties waarbij het Vlaams Parlement zich verzet tegen het sluiten of verlengen van een milieubeleids-overeenkomst op grond van het decreet van 15 juni 1994 betreffende de milieubeleids-overeenkomsten;
- c) de (toekomstige) beslissingen inzake de subsidia-riteitstoets en de overbruggingsclausule wanneer volgens de in-wording-zijnde mechanismen komt vast te staan dat het Vlaams Parlement als gewestelijke assemblee advies kan uitbrengen of verzet kan aantekenen.

De reikwijdte van artikel 50, eerste lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 strekt zich evenwel niet uit tot stemmingen over niet-decretaale initiatieven die een louter standpunt vertolken of enkel ingrijpen in de verhouding regering-parlement: aan dergelijke stemmingen kunnen alle 124 volksvertegenwoordigers deelnemen.

Dat alles leidt ertoe dat in het Reglement van het Vlaams Parlement een aantal wijzigingen kunnen worden doorgevoerd. Het betreft meer bepaald wijzigingen van de artikelen 17, 18, 69, 78, 79 en 83bis.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Artikel 19, §1, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen geldt alleen voor regelgevende initiatieven. In de eerste plaats zijn dat voorstellen en ontwerpen van decreet.

¹ Artikel 167, §3, van de Grondwet bepaalt dat de (gewest)-verdragen eerst gevolg hebben nadat zij de instemming van het parlement hebben verkregen. Aangezien er niet bepaald is hoe die instemming moet worden gegeven, kan dat theoretisch ook bij resolutie.

Niet-decretaire initiatieven vallen niet onder de toepassing van dat artikel, tenzij ze een formele regelgeving inhouden, zoals bijvoorbeeld de voorstellen van resolutie of van met redenen omklede motie waarbij het Vlaams Parlement zich verzet tegen het sluiten of verlengen van een milieubeleidsovereenkomst (decreet van 15 juni 1994 betreffende de milieubeleids-overeenkomsten). De verplichting om op de agenda te vermelden of een onderwerp een gemeenschapsaangelegenheid dan wel een gewestaangelegenheid regelt, wordt daarom genuanceerd in een verplichting om die verplichting enkel op te leggen wanneer dat nodig is. Wanneer dienaangaande niets op de agenda is vermeld, mogen alle 124 leden deelnemen aan de stemming, dat is bijvoorbeeld het geval bij gewone resoluties en moties.

Artikel 2

De clausule dat de voorzitter bepaalt welke onderwerpen betrekking hebben op gewestaangelegenheden of gemeenschapsaangelegenheden wordt genuanceerd. De voorzitter dient dit enkel nog te bepalen wanneer dit nodig is.

Artikel 3

Dit artikel heeft tot doel om de verplichting te schrappen om in een voorstel van resolutie te vermelden of het betrekking heeft op een gemeenschapsaangelegenheid dan wel een gewestaangelegenheid.

De goedkeuring van een resolutie is geen decreetgevende activiteit waarvoor artikel 19, §1, van de bijzondere wet geldt. Het betreft de uitoefening van de reglementaire mogelijkheid om wensen, zienswijzen, aanbevelingen enzovoort, te formuleren en kenbaar te maken. Die mogelijkheid is gesteund op artikel 44 van die bijzondere wet van 8 augustus 1980. Volgens dat artikel stelt het Vlaams Parlement zijn reglement vast.

Artikel 4

Dit artikel heeft tot doel om de verplichting te schrappen om in een met redenen omklede motie te vermelden of ze betrekking heeft op een gemeenschapsaangelegenheid dan wel op een gewestaangelegenheid.

Een met redenen omklede motie is de uiting van een controlerende activiteit van het Vlaams Parlement, maar is geen decreetgevende activiteit waarvoor artikel 19, §1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 geldt.

Artikel 5

Dit artikel heeft tot doel om de verplichting te schrappen om in een motie van wantrouwen te vermelden of ze betrekking heeft op een gemeenschapsaangelegenheid dan wel op een gewestaangelegenheid.

Indien het Vlaams Parlement een motie van wantrouwen aanneemt, oefent het geen decreetgevende bevoegdheid uit waarvoor artikel 19, §1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 geldt, maar maakt het gebruik van zijn 'government making power'.

Artikel 6

Dit artikel heeft tot doel om de verplichting te schrappen om in een voorstel tot aanwijzing van een groot infrastructuurproject te vermelden of het betrekking heeft op een gemeenschapsaangelegenheid dan wel op een gewestaangelegenheid.

De aanwijzing van een groot infrastructuurproject is een onderdeel van de controlerende activiteiten van het Vlaams Parlement. Een dergelijke aanwijzing is geen decreetgevende bevoegdheid waarvoor artikel 19, §1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 geldt. Het betreft een controlerende activiteit van het Vlaams Parlement, die trouwens gesteund is op een uitwerking in het reglement van het decreet van 8 november 2002 houdende controle op grote infrastructuurprojecten.

Paul DELVA

Sven GATZ

Elke ROEX

VOORSTEL

Artikel 6

Artikel 1

In artikel 17, punt 1, van het Reglement van het Vlaams Parlement wordt de zinsnede “, waarbij wordt vermeld welke onderwerpen betrekking hebben op gewestaangelegenheden en welke onderwerpen betrekking hebben op gemeenschapsaangelegenheden” vervangen door wat volgt:

“, waarbij, waar nodig, wordt vermeld welke onderwerpen betrekking hebben op gewestaangelegenheden en welke onderwerpen betrekking hebben op gemeenschapsaangelegenheden”.

Artikel 2

In artikel 18, punt 1, van hetzelfde Reglement wordt c) vervangen door wat volgt:

“c) bepaalt, waar nodig, welke onderwerpen betrekking hebben op gewestaangelegenheden en welke onderwerpen betrekking hebben op gemeenschapsaangelegenheden;”.

Artikel 3

In artikel 69, punt 1, van hetzelfde Reglement wordt het derde lid opgeheven.

Artikel 4

In artikel 78, punt 1, van hetzelfde Reglement wordt het derde lid opgeheven.

Artikel 5

In artikel 79, punt 1, van hetzelfde Reglement wordt het derde lid opgeheven.

In artikel 83bis, punt 1, van hetzelfde Reglement wordt het derde lid opgeheven.

Paul DELVA

Sven GATZ

Elke ROEX
